

Brusel 7. listopadu 2025
(OR. en)

10604/1/25
REV 1

Interinstitucionální spisy:

2025/0172 (COD)

2025/0176 (COD)

2025/0177 (COD)

SIMPL 60
ANTICI 68
INDEF 64
MAP 24
CSC 317
ENV 574
COMPET 589
ENT 108
MI 439
CHIMIE 57
CODEC 869
EDA

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Č. dok. Komise: COM(2025) 820 final/2

Předmět: SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
Souhrnný balíček v oblasti obranné připravenosti

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 820 final/2.

Příloha: COM(2025) 820 final/2



EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 17.6.2025
COM(2025) 820 final/2

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Souhrnný balíček v oblasti obranné připravenosti

{SWD(2025) 820 final}

Souhrnný balíček v oblasti obranné připravenosti

Evropa čelí akutní a rostoucí hrozbě. Mír v Evropě zajistíme jedině tak, že budeme připraveni odstrašit ty, kdo by nám chtěli ublížit. Do Evropy se vrátil ozbrojený konflikt vysoké intenzity a byl zpochybněn mezinárodní řád nastolený po druhé světové válce a studené válce. Jak je uvedeno ve Společné bílé knize o budoucnosti evropské obrany 2030 ⁽¹⁾ (dále jen „bílá kniha“), „[p]očínaje druhou polovinou tohoto desetiletí se však bude formovat nový mezinárodní řád. Pokud nebudeme tento řád utvářet, a to v našem regionu i mimo něj, budeme jen pasivně přijímat výsledky tohoto období mezistátního soupeření se všemi negativními důsledky, které z toho mohou vyplynout, včetně reálných vyhlídek na totální válku.“

V dnešním rychle se vyvíjejícím světě se změnilo i naše bezpečnostní prostředí. Hrozby, kterým čelíme, jsou větší a globálnější, počínaje mocnými sítěmi organizované trestné činnosti a terorismu až po hybridní hrozby, které jsou živeny dezinformacemi, strachem a sabotážemi naší kritické infrastruktury, často ze strany nepřátelských zahraničních aktérů. Ty přímo ohrožují náš způsob života a naši schopnost rozhodovat o vlastní budoucnosti prostřednictvím demokratických procesů. Ačkoli Unie není ve válce, vysoce intenzivní konflikt odehrávající se na jejích hranicích a agresivní postoj Ruska znamenají, že Evropa se nachází v situaci, která není mírová, a že naši bezpečnost a cíl budovat budoucnost bez nátlaku a agrese nelze považovat za samozřejmost. Byli jsme svědky toho, jak Rusko zneužívalo vývoz plynu jako zbraně, což vedlo k nejistotě dodávek a prudkému nárůstu cen, a jak se úmyslně zaměřilo na energetickou infrastrukturu na Ukrajině. Naše bezpečnost závisí na civilní i vojenské připravenosti.⁽²⁾

Podle hodnocení hrozeb několika zpravodajských služeb EU se výrazně zvýšila schopnost Ruska vyrábět vojenskou techniku a Rusko by v příštích třech až pěti letech mohlo mít vojenské kapacity k otestování jednoty západních zemí a účinnosti článku 5 Severoatlantické smlouvy a článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie. Vyžaduje to změnu ve způsobu myšlení směrem k obranné připravenosti a okamžité zvýšení úsilí o její obnovení a o odstrašení do roku 2030. V této souvislosti by měla být obranná připravenost chápána jako schopnost členských států a obranného průmyslu Unie předvídat krize související s obranou, předcházet jim a reagovat na ně. Obranná připravenost závisí na dostupnosti obranných průmyslových kapacit potřebných k získání a udržování zdrojů, schopností a infrastruktury, které jsou nezbytné k účinné a pružné reakci na krize a související akce členských států a k odvrácení potenciálních hrozeb prostřednictvím spolehlivé připravenosti.

Obnova evropské obrany vyžaduje jako výchozí bod dlouhodobé rozsáhlé investice v duchu solidarity a spolupráce mezi Unií a členskými státy a jako součást strategických aliancí v rámci NATO a s podobně smýšlejícími třetími zeměmi. Urychlení práce ve všech oblastech, abychom co nejdříve posílili obrannou připravenost Evropy, je nezbytné k tomu, abychom zajistili, že kontinent bude mít nejpozději do roku 2030 silné a dostatečné obranné postavení.

Pro vybudování skutečně nezávislé Evropy je nezbytné vyvinout novou formu politiky ***Pax Europaea*** pro 21. století – takovou, kterou bude utvářet a řídit Evropa sama. Proto

⁽¹⁾ Společná bílá kniha o budoucnosti evropské obrany 2030: JOIN/2025/120 final ze dne 19. března 2025.

⁽²⁾ Cílem Strategie unie připravenosti je zvýšit odolnost EU tím, že EU poskytne schopnosti potřebné k předvídání a zvládání všech hrozeb a nebezpečí. Strategie unie připravenosti: JOIN/2025/130 final ze dne 26. března 2025.

Unie v rámci bezprecedentního opatření umožňuje členským státům získat až 800 miliard EUR na jejich dodatečné výdaje na obranu, aby mohly v příštích čtyřech letech bránit mír v rámci plánu ReArm Europe. Více než polovina členských států požádala o aktivaci národní únikové doložky v rámci Paktu o stabilitě a růstu a využila této flexibility k výraznému zvýšení svých výdajů na obranu. V návaznosti na výzvu Evropské rady Evropské komisi, aby urychlila práci ve všech oblastech s cílem v příštích pěti letech rozhodujícím způsobem zvýšit obrannou připravenost Evropy⁽³⁾, podpoří tento souhrnný balíček v oblasti obranné připravenosti úsilí členských států o posílení obranné průmyslové základny a celkové obranné připravenosti a akceschopnosti EU do roku 2030, a to vytvořením podmínek nezbytných pro představení investic do obranných schopností, zajištěním nezbytné předvídatelnosti pro průmysl a snížením byrokracie.

Rozsah požadovaného úsilí by měl zohlednit značné a chronicky nedostatečné investice do obrany v posledních desetiletích a kumulovaný nedostatek investic do obrany v členských státech. Problémy, které jsou důsledkem desetiletí nedostatečných investic, dobře ilustruje příklad těžké dělostřelecké munice. V důsledku toho by se členské státy v případě konfliktu vysoké intenzity potýkaly s kritickým nedostatkem. Již tak omezené zásoby byly navíc vyčerpány vojenskou podporou poskytnutou Ukrajině. V důsledku nízké poptávky se výrobní kapacity evropské technologické a průmyslové základny obrany v posledních desetiletích výrazně snížily, což značně omezuje schopnost členských států rychle doplnit zásoby a obnovit důvěryhodné a spolehlivé obranné postavení.

Nejúčinnějším způsobem, jak doplnit arzenál a zvýšit připravenost pro případ konfliktu, je pro členské státy skutečně fungující celoevropský trh s obranným materiálem, který by do centra oživení Evropy postavil inovace a konkurenceschopnost. Nabízí totiž tři hlavní výhody. Zaprvé umožňuje členským státům dosáhnout úspor z rozsahu, což jim umožní využít výhod rozsáhlého a stabilnějšího obranného trhu. Zadruhé usnadněním přístupu ke všem dodavatelům EU snižuje jejich závislost na dodavatelích ze třetích zemí, což v dnešní geopolitické situaci představuje významnou výhodu a zajišťuje dlouhodobou životaschopnost strategické nezávislosti Unie. Zatřetí podporuje konkurenceschopnost evropské technologické a průmyslové základny obrany tím, že zajišťuje, aby výdaje na obranu přispívaly k růstu a rozvoji celého průmyslu v Evropě.

Současné regulační prostředí Unie, které bylo přijato v době míru, není plně přizpůsobeno cíli rozvoje nezbytných schopností a vojenské připravenosti ke spolehlivému odstrašení od ozbrojené agrese a usnadnění účinného a rychlého zavedení výše uvedených nezbytných velkých investic. Některé právní předpisy EU, které se netýkají obrany, k usnadnění dlouhodobých investic evropské technologické a průmyslové základny obrany do obranných schopností, které jsou nezbytné k odvrácení hrozeb a zajištění bezpečnosti Unie a jejích občanů, nepřispívají. Evropská technologická a průmyslová základna obrany je velmi specifickým odvětvím, jehož primární cíl není čistě ekonomický. Zaměřuje se na potřeby ozbrojených sil členských států a dodává požadovanou úroveň technického výkonu včas, v požadovaném objemu a za konkurenceschopnou cenu. Regulační rámec Unie by měl odpovídat cíli obranné připravenosti a umožnit členským státům investovat, budovat, provádět výzkum a dodávat vysoce kvalitní výrobky a služby, povolovat projekty a zadávat veřejné zakázky rychleji a pružněji a zároveň dodržovat vysoké výzkumné, environmentální a sociální standardy, díky nimž je Evropská unie v těchto oblastech světovým lídrem. Aby bylo urychleno zvýšení evropské obranné průmyslové výroby, a bylo tak rychle dosaženo úrovně výrobní kapacity potřebné k přípravě na konflikt vysoké

(³) Závěry Evropské rady ze dne 20. března 2025.

intenzity, a tím i k jeho odvrácení, je nezbytné podstatné zjednodušení procesů a odstranění regulační a administrativní zátěže ve všech odvětvích.

Toto intenzivní úsilí je navíc příležitostí k modernizaci ozbrojených sil členských států a k navýšení investic do evropské technologické a průmyslové základny obrany. Probíhající ruská agrese vysoké intenzity na Ukrajině a pronikání přelomových technologií do obranných dodavatelských řetězců ukazuje, že je třeba vzít v úvahu zrychlené tempo vývoje vojenských technologií a riziko jejich rychlého zastarávání. Pro zajištění budoucích investic do obrany a uvolnění inovačního potenciálu evropské technologické a průmyslové základny obrany je důležité posílit inovační cykly, zejména větším zjednodušením a urychlením postupů pro společný výzkum a vývoj v rámci Evropského obranného fondu ⁽⁴⁾. Kromě toho je pro podporu inovací a konkurenceschopnosti v EU zásadní podpora startupů a scaleupů, zejména zpřístupněním nástroje Evropské rady pro inovace (ERI) Accelerator, platformy STEP a fondu Scaleup Europe technologiím dvojího užití a obranným technologiím.

Při posilování evropské technologické a průmyslové základny obrany je třeba lépe zohlednit dvojí užití klíčových technologií a materiálů. Digitální technologie, vyspělá elektronika, konektivita nebo chemické látky – to vše jsou klíčové prvky programu konkurenceschopnosti Unie i její obranné odolnosti. Strategie unie připravenosti zdůrazňuje, že EU musí hlediska dvojího užití začlenit do všech svých investic do infrastruktury a plánování schopností, jako je vojenská mobilita, hromadné evakuace, bezpečná komunikace a konektivita, námořní bezpečnost, kybernetické schopnosti a vesmírné prostředky a služby. Aby se podpořila tato synergie mezi inovacemi v oblasti civilního a obranného průmyslu a zajistil se rozvoj kritických hodnotových a dodavatelských řetězců, budou se zjednodušující opatření přijatá v rámci této iniciativy v příslušných případech vztahovat na technologie a materiály dvojího užití.

V tomto sdělení Komise na základě zkušeností a podnětů z rozsáhlých veřejných konzultací předkládá ambiciózní návrhy na zjednodušení právních předpisů a programů týkajících se obrany, jakož i právních předpisů, které se obrany netýkají, s cílem odstranit regulační překážky a zlepšit obrannou připravenost EU a rozvoj průmyslu. Toto sdělení rovněž poskytuje jasnější výklad výjimek, které jsou dostupné v právních předpisech EU a které členské státy zřejmě plně nevyužily.

1. Právní předpisy EU v oblasti obrany a obranné průmyslové programy

Zadávání zakázek v oblasti obrany

Cílem směrnice o zadávání zakázek v oblasti obrany a citlivých bezpečnostních zakázek ⁽⁵⁾ je zajistit podmínky pro fungování trhu s obrannými produkty v celé EU. Zúčastněné strany však často považují postupy podle směrnice za příliš složité a zatěžující, což vyžaduje od členských států nepřiměřené zdroje. Je proto nezbytné ustanovení směrnice zjednodušit a zároveň zajistit dosažení jejích cílů, zejména umožněním racionálnějších a

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/697 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zřizuje Evropský obranný fond a zrušuje nařízení (EU) 2018/1092: Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 149–177.

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES, Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76–136.

účinnějších postupů při zadávání zakázek v oblasti obrany. To členským státům umožní zaměřit se na nejkritičtější zakázky, efektivněji rozdělovat zdroje a také snížit administrativní zátěž pro průmysl.

Ačkoli je komplexní revize směrnice naplánována na rok 2026, pravidla pro zadávání veřejných zakázek by měla být zjednodušena již nyní, aby se řešila naléhavost a priorita oživení obrany Evropy, a tím se poskytla větší flexibilita pro společné zadávání veřejných zakázek několika členských států a podpořilo se zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení nezbytná k dosažení obranné připravenosti do roku 2030. Aby mohl průmysl zvýšit své výrobní kapacity a dosáhnout cílů obranné připravenosti, jsou nejdůležitějšími faktory dostupnost veřejných zakázek a dlouhodobá předvídatelnost poptávky. Za tímto účelem Komise navrhuje pro zakázky na dodávky a služby zvýšit prahové hodnoty použitelnosti směrnice na 900 000 EUR. Tím bude z oblasti působnosti směrnice vyňat značný počet menších zakázek, které mají nevýznamný dopad na vnitřní trh, a zároveň to členským státům a žadatelům přinese ekonomickou efektivitu, neboť se sníží administrativní a ekonomická zátěž.

Nízké a roztržité výdaje členských států na inovace v oblasti obrany negativně ovlivňují rozvoj přelomových technologií, které jsou klíčové pro budoucí obranné schopnosti. Usnadnění zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení přispěje k transformaci obrany prostřednictvím přelomových inovací, neboť nové technologie zásadně mění povahu vedení války v několika oblastech (např. umělá inteligence, cloud computing a kvantová výpočetní technika, pokročilé a bezpečné formy připojení, autonomní systémy). Nová možnost přímého zadávání veřejných zakázek na inovativní výrobky a služby, které jsou výsledkem souběžných a konkurenčních výzkumných projektů zadávaných členskými státy, je vhodná pro nejpokrokovější projekty výzkumu a vývoje, u nichž není možné definovat očekávané výsledky na začátku zadávání veřejných zakázek v oblasti výzkumu a vývoje. V kombinaci s rychlejšími podmínkami pro zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení a společné projekty, mimo jiné zavedením zjednodušeného postupu pro inovační partnerství a vyjasněním zadávání veřejných zakázek na výsledky projektů financovaných v rámci Evropského obranného fondu, podpoří plynulý přechod od výzkumu k zadávání veřejných zakázek, což členským státům umožní rychle využít inovativní řešení vyvinutá v rámci těchto projektů.

Rychlé tempo, kterým členské státy v současnosti potřebují doplnit svůj arzenál, vyžaduje také využití již dostupných obranných produktů. Aby členské státy mohly rychle pořizovat stejné a snadno dostupné vybavení, mělo by být jednací řízení bez předchozího uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení dočasně rozšířeno na společné zadávání veřejných zakázek a údržbu. To by členským státům umožnilo sdružovat zdroje a využívat úspor z rozsahu k rychlému pořízení vybavení a schopností. Doplňuje to stávající flexibilitu zakotvenou ve směrnici pro naléhavost způsobenou krizí, která zahrnuje škody očekávané v budoucnosti⁽⁶⁾, včetně konfliktů vysoké intenzity na hranicích EU a věrohodných hrozeb pro bezpečnost Unie a jejích členských států.

Dodatečná flexibilita rámcových dohod s prodlouženou dobou trvání až na deset let a přístup pro další členské státy, jak je navrženo v nařízení o Programu pro evropský obranný

⁽⁶⁾ Definice „krize“ v čl. 1 bodě 10 směrnice 2009/81/ES zahrnuje scénáře, pokud „ke vzniku takové škody podle očekávání dojde v nejbližší budoucnosti“.

průmysl (EDIP)⁽⁷⁾, pomůže členským státům dosáhnout jejich cílů v oblasti schopností rychleji, s nižšími náklady a s lepší interoperabilitou. Komise vyzývá členské státy, aby urychleně přezkoumaly svá vnitrostátní pravidla pro zadávání veřejných zakázek a odstranily dodatečnou zátěž pro účastníky zadávacích řízení (tzv. „goldplating“). Zrušení povinnosti členských států podávat statistické zprávy sníží byrokratickou zátěž, přičemž uplatňování směrnice o energetické účinnosti⁽⁸⁾ na odvětví obrany bude vyjasněno při hodnocení směrnice v roce 2026.

Transfery obranných produktů uvnitř EU

Rychlé transfery produktů pro obranné účely v rámci Unie mají zásadní význam pro mobilizaci všech průmyslových a technologických kapacit v celé Unii a pro dosažení synergií, úspor z rozsahu, inovací a zajištění bezpečnosti dodávek. Zúčastněné strany v rámci veřejné konzultace poukázaly na nedostatečnou harmonizaci kontrolních systémů členských států, nedostatečné využívání obecných licencí k transferu (které jsou klíčovým nástrojem zjednodušení⁽⁹⁾ předpokládaným ve směrnici) a vyzvaly k odstranění složitostí a prodlev spojených s kontrolou transferů uvnitř EU. Poukázaly také na překážky způsobené nedostatkem včasných povolení transferů při provádění projektů Evropského obranného fondu a na velkou zátěž spojenou se správou většího počtu vnitrostátních certifikátů konečného uživatele nebo jiných forem zákazu omezení transferů uvnitř EU.

S ohledem na pravomoci vymezené ve Smlouvách bude Komise úzce spolupracovat s členskými státy na zjednodušení transferů produktů pro obranné účely pro ozbrojené síly členských států, transferů v dodavatelských řetězcích a transferů v rámci projektů financovaných EU, jakož i na správě certifikátů konečného uživatele. Navrhované změny výrazně zkrátí zpoždění při realizaci projektů a omezí byrokracii pro účastníky projektů Evropského obranného fondu. Členským státům je umožněno vyjmout další kategorie transferů z povinnosti předchozího povolení a jsou vybízeny k tomu, aby začaly více používat obecné licence k transferu a rozšířily a harmonizovaly jejich oblast působnosti. Rozšíření využívání obecných licencí k transferu na transfery prováděné certifikovanými společnostmi bude motivovat společnosti k certifikaci a spolehlivým programům dodržování předpisů při kontrole transferů v rámci EU a zároveň výrazně sníží jejich administrativní zátěž. V zájmu usnadnění přeshraničních transakcí v dodavatelských řetězcích a urychlení zvýšení výroby Komise v souladu se směrnicí o transferech produktů pro obranné účely uvnitř EU⁽¹⁰⁾ vyzývá členské státy k tomu, aby upustily od omezení transferů uvnitř EU u součástí, které budou integrovány do konečného produktu v jiném členském státě a nemohou být samostatně zpětně vyvezeny, alespoň tím, že zavedou zásadu *de minimis*, kterou již některé členské státy používají. V neposlední řadě Komise navrhuje zjednodušit povinnosti podávat zprávy pro přenosy nehmotných technologií.

⁽⁷⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Program pro evropský obranný průmysl a rámec opatření pro zajištění včasné dostupnosti a dodávek obranných produktů (EDIP), COM(2024) 150 final ze dne 5. března 2024.

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepřacované znění), Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1–111.

⁽⁹⁾ Obecné licence k transferu umožňují nahradit kontrolu *ex ante* (kontrolu před transferem) kontrolou *ex post* (kontrolou po uskutečnění transferu). Tato změna obvykle umožňuje provést transfer během jednoho až tří dnů. Naproti tomu průměrnou dobu, kterou kontrolní orgány potřebují k vyřízení jednoduché individuální licence k transferu *ex ante*, lze zhruba odhadnout na šest až sedm týdnů, přičemž povolovací procesy často trvají podstatně déle.

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES ze dne 6. května 2009 o zjednodušení podmínek transferů produktů pro obranné účely uvnitř Společenství, Úř. věst. L 146, 10.6.2009, s. 1–36.

Evropský obranný fond

Evropský obranný fond je jediným nástrojem EU, který podporuje společný obranný výzkum a vývoj. Průběžné hodnocení fondu provedené Komisí a rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami potvrdily, že je celkově účinný a relevantní, a zároveň zdůraznily potřebu většího zjednodušení postupů a snížení administrativní zátěže. Komise proto navrhuje větší flexibilitu při provádění Evropského obranného fondu.

Komise navrhuje vyjasnit a zjednodušit přidělovací kritéria pro hodnocení návrhů a zavádí možnost vybrat pouze nejvýznamnější kritéria pro přidělení na základě cílů výzev k podávání návrhů, díky čemuž bude proces hodnocení rychlejší, pružnější a méně zatěžující. Možnost provádět Evropský obranný fond prostřednictvím ročních nebo víceletých pracovních programů spolu s vyjasněním pravidel pro přímé přidělování finančních prostředků a širšími možnostmi nepřímého řízení zajistí větší flexibilitu a předvídatelnost při plánování a provádění projektů Evropského obranného fondu s pružným procesem řízení a sníženou administrativní zátěží. V návaznosti na návrh čtvrté oblasti investic do obranných technologií v rámci Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)⁽¹¹⁾ Komise navrhuje zjednodušení zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi a přístupová práva spolufinancujících členských států k výsledkům vývojových projektů s cílem co nejrychleji zprovoznit výsledné projekty Evropského obranného fondu, a podpořit tak inovace a přelomové technologie pro obranu.

V neposlední řadě Komise zavede další opatření, která urychlí hodnocení návrhů a zkrátí dobu podpisu grantových dohod a vydávání plateb, jako je vyšší úroveň subdodávek (nad 30 %), prodloužení platnosti posouzení kontroly vlastnictví pro příjemce z 18 na nejméně 36 měsíců a zavedení standardní doložky o zákazu opakovaného transferu. V reakci na žádost zúčastněných stran o jednoduchý a bezpečný systém pro výměnu důvěrných a citlivých informací je mezi Komisí, členskými státy a průmyslem postupně zaváděn systém SUE (*Secret de l'Union Européenne*), přičemž cílem je, aby byl počátkem roku 2026 zaveden ve všech členských státech, jakmile budou dokončeny nezbytné akreditační a akceptační procesy ze strany členských států, a zkoumá se možnost zřízení cloudu pro výměnu utajovaných informací akreditovaných až do stupně utajení RESTREINT UE/EU RESTRICTED při realizaci utajovaných projektů v oblasti obrany. Zjednodušení zavedená tímto souhrnným balíčkem lze zpětně použít na již realizované projekty Evropského obranného fondu.

V souladu s bílou knihou, která vyzývá ke zvýšení účasti Ukrajiny na akcích Evropského obranného fondu a k posílení spolupráce mezi EU a Ukrajinou, by náklady na testovací činnosti prováděné na Ukrajině měly být způsobilé k financování z Evropského obranného fondu. To by umožnilo evropské technologické a průmyslové základně obrany využít aktivní válečnou situaci na Ukrajině pro testování (rychlé testovací kapacity, 24hodinové testování a testování na bojišti), a poskytnut rychlou zpětnou vazbu ze současného moderního vedení války, která by byla začleněna do vývoje obranných technologií a produktů.

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241: PE/11/2024/REV/1: Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024.

2. Právní předpisy a programy EU, které se netýkají obrany

Odstranění nedostatků a plné využití možností ke zvýšení obranné připravenosti

Povolovací postupy pro investice do obranného průmyslu a činnosti v oblasti obranné připravenosti jsou často příliš zdlouhavé a zatěžující. Pro jejich urychlení je nezbytné zajistit, aby procesy posuzování vlivů na životní prostředí a dodržování právních předpisů o životním prostředí (např. v oblasti územního plánování, posuzování vlivů na životní prostředí, hluku, ochrany stanovišť a ptáků, vodního hospodářství a nakládání s odpady) přispívaly k dosažení obranné připravenosti v současné době. Tyto procesy – přijaté v době míru – musí nyní umožnit zrychlené povolovací nebo schvalovací postupy přizpůsobené naléhavým potřebám obranné připravenosti, aby se usnadnilo masivní a rychlé zvyšování investic do obranného průmyslu a činností v oblasti obranné připravenosti, které vyžadují zvýšenou pružnost a jsou nezbytné pro řešení vznikajících bezpečnostních potřeb.

Povolování je sice v pravomoci členských států, ale právo Unie stanoví některá pravidla týkající se povolování, mimo jiné včetně posuzování vlivů na životní prostředí. Je nezbytné celý povolovací postup pro investice do obranného průmyslu a činností souvisejících s obrannou připraveností zefektivnit, zjednodušit a urychlit a zároveň včas zajistit standardy ochrany životního prostředí a lidí v celé Unii. Toho lze dosáhnout zavedením zrychlených a prioritních vnitrostátních povolovacích postupů s jednotným kontaktním místem pro průmysl, jejichž cílem bude snížit administrativní zátěž a urychlit povolovací postup pro činnosti v oblasti obranné připravenosti. Na žádost členských států je Komise připravena při zavádění zrychleného povolovacího postupu poskytovat poradenství a budovat kapacity.

Zásadní význam má zajištění vysokých standardů ochrany životního prostředí a lidského zdraví prostřednictvím uplatňování právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí při současném zajištění cíle obranné připravenosti do roku 2030. Ačkoli většina právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí zahrnuje výjimky pro veřejné cíle, rozdílné výklady a provádění v jednotlivých členských státech vedou k tomu, že uplatňování pravidel týkajících se investic do obrany je složité a panuje při něm nejistota. Komise tímto objasňuje, že členské státy mohou využít stávající odchylky obsažené v různých právních předpisech Unie⁽¹²⁾ pro „převažující veřejný zájem“, „veřejnou bezpečnost“ nebo „krizi“, a zahrnout do jejich oblasti působnosti obrannou připravenost, která zahrnuje průmyslové a vládní investice do obrany a činnosti v oblasti obranné připravenosti. Pokud se použijí kompenzační nebo zmírňující opatření, měla by tato opatření zajistit dosažení cílů právních předpisů a být přiměřená z hlediska obranné připravenosti, aby bylo možné včas dosáhnout cíle obranné připravenosti do roku 2030. Směrnice o posuzování vlivů na životní

(12) Například odchylky ve směrnici o ochraně přírodních stanovišť (směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin: Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7–50), rámcové směrnici o vodě (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky: Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1–73), směrnici o ochraně ptáků (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (kodifikované znění): Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7–25) a nařízení o přepravě odpadů (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157 ze dne 11. dubna 2024 o přepravě odpadů, o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 a o zrušení nařízení (ES) č. 1013/2006: PE/84/2023/REV/1: Úř. věst. L, 2024/1157, 30.4.2024).

prostředí⁽¹³⁾) obsahuje výjimku pro projekty nezbytné pro účely obrany, kterou lze využít i pro projekty a činnosti v oblasti obranné připravenosti. Kromě toho výjimku pro vojenské účely, která zahrnuje cíl obranné připravenosti, zahrnují směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních⁽¹⁴⁾ a směrnice o omezení nebezpečných látek⁽¹⁵⁾.

Acquis Unie v oblasti chemických látek přispělo k zachování vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a životního prostředí, usnadnilo volný pohyb látek na vnitřním trhu a zároveň zohlednilo socioekonomické přínosy. Udržení vysoké úrovně bezpečnosti práce a dobrých pracovních podmínek je rovněž zásadní pro zvýšení atraktivity obranného sektoru jako možného zaměstnání a zároveň pro zajištění faktického dosažení cílů obranné připravenosti.

V současné době *acquis* Unie v oblasti chemických látek výslovně nepředpokládá včasné posouzení dopadu na obranný průmysl v rámci procesů zakazu nebo omezení chemických látek, pokud jde o nařízení o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)⁽¹⁶⁾. Komise poznamenává, že v nařízení REACH je již stanovena možnost výjimky v zájmu obrany, nicméně v některých členských státech byla tato výjimka v zájmu obrany uplatňována restriktivním způsobem. Tato výjimka je navíc uplatňována v režimu *ad hoc*, což není v souladu s cílem obranné připravenosti do roku 2030 a s požadavky na urychlené zvýšení obranné výroby do roku 2030. Komise proto navrhuje rozšířit podmínky pro využívání vnitrostátní výjimky podle nařízení REACH a vybízí členské státy, aby plně využily její potenciál pro potřeby obrany, včetně činností v oblasti obranné připravenosti. Cílem Komise připravovaného zjednodušení nařízení REACH je výslovně začlenit cíl obranné připravenosti a zajistit komplexní posouzení obranných zájmů, včetně nepřímých dopadů na obranné dodavatelské řetězce. To by umožnilo včasné a úplné posouzení cíle obranné připravenosti, včetně nepřímých dopadů na obranné dodavatelské řetězce. Aby byla zajištěna konzistentnost v rámci *acquis* Unie v oblasti chemických látek, navrhuje se podobná výjimka v nařízeních o klasifikaci, označování a balení⁽¹⁷⁾ a nařízení o biocidních přípravcích⁽¹⁸⁾. Pokud jde o nařízení o perzistentních organických znečišťujících

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (kodifikované znění): Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1–21.

⁽¹⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ze dne 27. ledna 2003 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ): Úř. věst. L 37, 13.2.2003, s. 24–39.

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU ze dne 8. června 2011 o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních: Úř. věst. L 37, 13.2.2003, s. 19–23.

⁽¹⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES: Úř. věst. L 396, 30.12.2006.

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006: Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1–355.

⁽¹⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 ze dne 22. května 2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání: Úř. věst. L 167, 27.6.2012, s. 1–123.

látkách⁽¹⁹⁾, kterým se provádí Stockholmská úmluva, Komise navrhuje, aby se potřeby obranné připravenosti řešily v přípravných fázích EU dříve, než budou v úmluvě stanoveny zákazy nebo omezení na mezinárodní úrovni, neboť právě v této fázi lze zvážit případné výjimky. Kromě toho mohou členské státy využívat výjimky z požadavků na podávání zpráv k ochraně citlivých informací na základě vnitrostátních nebo unijních bezpečnostních zájmů.

V rámci posílení výrobní kapacity obranného průmyslu Unie obranný průmysl a ozbrojené síly potřebují k tomu, aby byly schopny získat kritické schopnosti, které jim v současnosti chybí, rychle, pružně a nákladově efektivně dovážet obranné vybavení, součásti a suroviny ze zemí mimo Unii. Za tímto účelem Komise vyzývá členské státy, aby plně využívaly možnosti pozastavit dovozní cla na některé zbraně a vojenský materiál dovážené vojenskými obrannými orgány nebo jejich jménem ze třetích zemí⁽²⁰⁾. Kromě toho by se při pokračující podpoře a posilování domácích kapacit v co největším rozsahu, zejména pokud jde o suroviny, mohlo ke zvýšení konkurenceschopnosti obranného odvětví, a tím i k posílení obranné připravenosti Unie, využít také osvobození od cel vztahující se na některé průmyslové výrobky, suroviny, polotovary nebo součásti dovážené ze zemí mimo EU⁽²¹⁾ v rámci režimu pozastavení všeobecných cel a autonomních celních kvót.

Potenciál některých technologií pro obrannou převahu, například umělá inteligence, představuje významný nástroj, který je třeba na evropské úrovni urychleně posílit. Akt Evropské unie o umělé inteligenci⁽²²⁾ podporuje vývoj systémů umělé inteligence na základě přístupu založeného na rizicích a zavádí pravidla odpovídající rizikům. Neupravuje výzkum před uvedením na trh v žádné oblasti, včetně obrany, ani vývoj a používání umělé inteligence výhradně pro vojenské, obranné nebo vnitrostátně bezpečnostní účely. Komise připomíná, že členské státy mohou zřídit regulační pískoviště, která mohou podpořit pružný a rychlý vývoj vysoce rizikových systémů umělé inteligence pro vojenské a obranné účely, a umožnit tak právně bezpečný vývoj a testování.

Usnadnění veřejných a soukromých investic v odvětví obrany

Aniž je dotčen článek 346 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), na obranu se vztahují pravidla hospodářské soutěže, která přispívají k lepšímu fungování vnitřního trhu. Zároveň by však neměla být překážkou naléhavého posílení tohoto odvětví, jeho příspěvků k cíli „obránné připravenosti do roku 2030“ a schopnosti členských států účinně reagovat na výzvy zhoršujícího se geopolitického prostředí. Komise při prosazování hospodářské soutěže (fúze, antimonopolní kontrola a kontrola státní podpory) náležitě zohlední

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 ze dne 20. června 2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách (přepracované znění): PE/61/2019/REV/1: (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 45–77).

⁽²⁰⁾ Nařízení Rady (EU) 2021/2278 ze dne 20. prosince 2021, kterým se pozastavují cla společného celního sazebníku podle čl. 56 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) č. 952/2013 pro určité zemědělské produkty a průmyslové výrobky, a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 1387/2013: Úř. věst. L 466, 29.12.2021, s. 1, pozměněno.

⁽²¹⁾ Sdělení Komise o pozastavení všeobecných cel a o autonomních celních kvótách: Úř. věst. C 363, 13.12.2011, s. 6.

⁽²²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1689 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci a mění nařízení (ES) č. 300/2008, (EU) č. 167/2013, (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 a (EU) 2019/2144 a směrnice 2014/90/EU, (EU) 2016/797 a (EU) 2020/1828 (akt o umělé inteligenci): PE/24/2024/REV/1: Úř. věst. L, 2024/1689, 12.7.2024.

specifika obranného průmyslu a evropského trhu s obranným vybavením a jeho přínos k cíli obranné připravenosti.

Cílem režimu Evropské unie pro kontrolu **fúzí** je zachovat dobře fungující trhy, a to i v odvětví obrany. Obranná připravenost evropského průmyslu kriticky závisí na konkurenčních trzích, které mohou poskytovat špičkové technologie a inovace, jakož i přiměřenou a pružnou výrobní kapacitu, a zároveň zajistit, aby koncentrace nevedla k takovému posílení tržní síly, které by pravděpodobně zvýšilo náklady rozpočtů členských států. Při probíhajícím přezkumu pokynů pro fúze podniků bude Komise věnovat odpovídající pozornost změně bezpečnostnímu a obrannému prostředí a aby bylo možné tyto aspekty účinně řešit, snaží se získat podněty od zúčastněných stran. Komise posoudí zejména celkové přínosy posílené obrany a bezpečnosti v rámci Unie, které vedou k vyšší efektivitě.

Pokud jde o **antimonopolní opatření**, Komise je připravena poskytnout evropskému průmyslu pokyny k projektům spolupráce společností v odvětví obrany, zejména pokud je tato spolupráce nezbytná k rozšíření výroby nebo pokud by jednotlivé společnosti jinak nebyly schopny vyvinout nebo vyrobit výrobek samostatně. Může se to týkat i společného nákupu surovin obrannými společnostmi. Při posuzování těchto dohod Komise rovněž zvaží dosaženou efektivitu, včetně například pozitivních účinků této spolupráce z hlediska obranné připravenosti, odolnosti obranných dodavatelských řetězců a vnitřního trhu.

K dosažení cíle EU v oblasti obranné připravenosti do roku 2030 jsou k rozšíření průmyslu nezbytné **značné veřejné a soukromé investice**. V rámci tohoto úsilí mohou členské státy na podporu obranných průmyslových kapacit a vojenské mobility využít možností, které nabízí přezkum financování soudržnosti v polovině období⁽²³⁾. Mohou také použít zdroje ze svých plánů pro oživení a odolnost na kapitálové injekce do národních podpůrných bank a institucí, jakož i na příspěvky do programů EU pro satelitní komunikaci a do programu pro evropský obranný průmysl (EDIP) – jak je zdůrazněno ve sdělení „NextGenerationEU – cesta do roku 2026“⁽²⁴⁾. Aby bylo možné přispívat na program EDIP, je třeba velmi rychle dokončit probíhající legislativní třístranné rozhovory a začlenit zmocňovací ustanovení. Tyto dodatečné možnosti využití prostředků EU na obranu dále zvyšují objem dostupných zdrojů, a tedy i posilují důvody pro odstranění zbytečných překážek nebo administrativní zátěže bránící účinnému využívání investic do obrany.

V této souvislosti za prvé, státní opatření na podporu investic do obecných infrastruktur, jako je rozšiřování železničních tunelů nebo zpevňování silničních či železničních mostů za účelem vytvoření koridorů mobility, nepředstavují státní podporu, neboť se jedná o veřejně prospěšné činnosti související s výkonem výsad státu. Totéž platí pro funkce ozbrojených sil členských států, které obecně rovněž spadají do veřejně prospěšných činností. Členské státy nemusí tato opatření oznamovat Komisi.

Za druhé, v současné době existuje naléhavý zájem Unie i jednotlivých států na zvýšení obranné výroby a pozorovaná neschopnost tržních subjektů reagovat na tuto potřebu dostatečně včas, a to v důsledku řady objektivních faktorů (např. roztržičnost trhů s veřejnými zakázkami, nejistota poptávky v čase, přístup k financování). Zvláštní případ

⁽²³⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 a 2024/795, pokud jde o pobídky k investicím souvisejícím s obranou v rámci rozpočtu EU za účelem provádění plánu ReArm Europe: COM/2025/188 final ze dne 22. dubna 2025.

⁽²⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě, NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, COM(2025) 310 final ze dne 4. června 2025.

opatření **státní podpory** na podporu investic do výrobních kapacit pro obranné produkty a služby lze proto obvykle považovat za podporu základních bezpečnostních zájmů, aniž by byly nepříznivě ovlivněny podmínky hospodářské soutěže na vnitřním trhu, a proto by spadal do oblasti působnosti článku 346 SFEU. Pokud se na opatření státní podpory vztahuje článek 346 SFEU, nemusí členské státy tato opatření oznamovat Komisi. Podle článku 346 SFEU a související judikatury se nezbytnost a přiměřenost vnitrostátních opatření na ochranu základních bezpečnostních zájmů zkoumá případ od případu u každého takového opatření s ohledem na jeho kontext a účinky. Tímto zjištěním týkajícím se opatření státní podpory tedy není dotčeno posouzení použitelnosti článku 346 SFEU na vnitrostátní opatření, která mají vliv na jiná pravidla Unie, např. v oblasti zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany. Pravidla na podporu celoevropského trhu s obrannými produkty zlepšují ekonomické podmínky pro investice do obranné výroby, a tím posilují bezpečnost Unie a jejích jednotlivých členských států. V jiných oblastech, než je státní podpora, budou proto všechny žádosti o výjimku podle článku 346 SFEU nadále pečlivě zkoumány.

Za třetí, pokud veřejná podpora představuje **státní podporu** a nespadá pod článek 346 SFEU, mohou se na ni vztahovat možnosti slučitelnosti, které nabízejí stávající pokyny ke státní podpoře, rámce pro státní podporu nebo obecné nařízení o blokových výjimkách⁽²⁵⁾. Tuto podporu, ať už ve formě jednotlivé podpory nebo režimu podpory, lze schválit také přímo podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU. Podle tohoto ustanovení může Komise považovat za slučitelnou s pravidly státní podpory podporu, která má usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností, včetně nezbytných vstupů pro výrobu obranných produktů a služeb, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Při celkovém vyvažování pozitivních účinků oproti negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod Komise náležitě zohlední přínos opatření k cíli obranné připravenosti do roku 2030, jakož i specifika obranného trhu, na kterém poptávka pochází od členských států, které řídí pořizování obranných produktů a technologií, včetně vývozu. Mezi prvky, které je třeba určitě zohlednit v celkovém ověření vyváženosti, může patřit například skutečnost, že podpora je poskytována v rámci programů EU⁽²⁶⁾, příspěvek investice k potřebám odolnosti Unie, potřeba členských států chránit své základní bezpečnostní zájmy; případná přeshraniční spolupráce podporovaná projektem; pozitivní účinky na interoperabilitu a bezpečnost dodávek obranných produktů nebo jejich vstupů v celé Unii⁽²⁷⁾, snížení závislosti na třetích zemích nebo příspěvek projektu k odstranění kritických nedostatků v obranných schopnostech, mimo jiné včetně nedostatků uvedených v bílé knize a v nástroji SAFE⁽²⁸⁾.

Komise bude přednostně řešit případy, jejichž cílem je obranná připravenost, ať už budou oznámeny jako jednotlivé podpory nebo jako režimy podpory. Při svém posuzování zajistí, aby v rozsahu, v jakém představuje státní podporu podléhající oznamovací povinnosti, byla tato podpora nezbytná, přiměřená a nevedla k nadměrné kompenzaci. Komise bude věnovat zvláštní pozornost otázkám nebo žádostem o vysvětlení vzneseným v souvislosti

⁽²⁵⁾ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

⁽²⁶⁾ Například programy EU pro obranný průmysl a fondy soudržnosti.

⁽²⁷⁾ Např. když produkty mohou sloužit potřebám více uživatelů v celé Unii, představuje to strukturované úsilí o zajištění diverzifikované nabídky.

⁽²⁸⁾ Nařízení Rady (EU) 2025/1106 ze dne 27. května 2025, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE) prostřednictvím posílení evropského obranného průmyslu, Úř. věst. L, 2025/1106, 28.5.2025.

s přípravami členských států na provádění nástroje SAFE v souladu s časovým harmonogramem stanoveným v tomto nástroji⁽²⁹⁾, ale také posoudí, zda zvýšení obranné výroby a/nebo rozšíření obranného průmyslu za účelem dosažení obranné připravenosti do roku 2030 nevede k určitým omezením v odvětvích souvisejících s obranou, která vyplývají mimo jiné z omezeného přístupu k financování. V případě potřeby Komise poskytne vhodné a včasné pokyny k posuzování veřejné podpory pro odvětví obrany⁽³⁰⁾. S cílem zjistit, zda jsou tyto pokyny potřebné, a pokud ano, jaký je jejich případný rozsah, bude Komise aktivně usilovat o získání podnětů prostřednictvím průběžného a strukturovaného dialogu s členskými státy (včetně všech příslušných orgánů, např. orgánů odpovědných za státní podporu, průmysl a obranu) a dalšími zúčastněnými stranami.

Navýšení veřejných investic do obrany je nezbytné a naléhavé, ale nebude stačit. Sdělení o unii úspor a investic⁽³¹⁾, které je v souladu s bílou knihou o budoucnosti evropské obrany 2030, zdůraznilo význam mobilizace soukromého financování obranného průmyslu a konstatovalo, že je třeba přijmout rozhodná a naléhavá opatření k výraznému zvýšení možností financování společností evropské technologické a průmyslové základny obrany. Evropské společnosti, včetně malých a středních podniků a podniků se střední kapitalizací⁽³²⁾, musí mít lepší a flexibilnější přístup ke kapitálu, včetně záručních nástrojů pro snižování investičního rizika, aby mohly svá řešení uvést do průmyslového měřítka a přispět k rozšíření průmyslové výroby, které Unie potřebuje.

V rámci fondu InvestEU⁽³³⁾ podléhají finanční nebo investiční operace označené jako „*strategické investice*“, včetně investic v oblasti obrany, zvláštním omezením způsobilosti, což může bránit možnosti účinně využívat fond InvestEU na podporu investic do evropské technologické a průmyslové základny obrany. Komise navrhuje přizpůsobit kritéria způsobilosti pro odvětví obrany zvláštnostem finančních nástrojů (dluh, záruky za dluh a kapitálové financování) nabízených v rámci fondu InvestEU a zároveň zachovat nezbytné záruky. To zlepší a zjednoduší přístup k financování a umožní lépe podporovat růst a rozvoj evropské technologické a průmyslové základny obrany.

Ačkoli rámec Unie pro udržitelné financování⁽³⁴⁾ nebrání financování obranného sektoru, pro finanční i obranný sektor by mohlo být přínosné, kdyby bylo objasněno jeho uplatňování prostřednictvím pokynů. V zájmu zajištění právní jistoty pro investory Komise

(29) Členské státy, které chtějí získat finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, vyjádří svůj zájem do konce července 2025. Krátce poté obdrží od Komise oznámení o předběžném přidělení částek půjček, které jsou k dispozici jednotlivým členským státům. Do konce listopadu 2025 budou muset členské státy předložit žádost o finanční pomoc, ke které přiloží svůj plán investic do evropského obranného průmyslu. Podpis dohody o půjčce s Komisí umožní členským státům získat finanční prostředky.

(30) Pokyny týkající se slučitelnosti státní podpory mohou mít podle potřeby různou podobu, od příručky příslušných precedentů nebo výkladového sdělení až po nezávazné pokyny nebo rámce Komise.

(31) Sdělení Komise, Unie úspor a investic: Strategie na podporu bohatství občanů a hospodářské konkurenceschopnosti v EU: COM/2025/124 final.

(32) Doporučení Komise (EU) 2025/1099 ze dne 21. května 2025 o definici malých podniků se střední tržní kapitalizací, C/2025/3500: Úř. věst. L, 2025/1099.

(33) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/523 ze dne 24. března 2021, kterým se zavádí Program InvestEU a mění nařízení (EU) 2015/1017: PE/74/2020/REV/1: Úř. věst. L 107, 26.3.2021, s. 30–89.

(34) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088, Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13.

objasňuje, že pouze zbraně zakázané mezinárodními smlouvami o zbraních, jejichž smluvní stranou je většina členských států, by měly být zvažovány jako vyloučené v kontextu Pařížské dohody o klimatu a transformace hospodářství spjaté s klimatem. Komise dále objasňuje, že potřeby a specifika obranného průmyslu jsou plně zohledněny v povinnostech podávat zprávy o udržitelnosti, zejména tím, že vyjasňuje, že obranný průmysl častěji než jiná odvětví využívá ustanovení o utajování citlivých informací (například o objemu dodávek surovin nebo některých finančních informacích souvisejících s udržitelností). Pokud to bude odůvodněné, provede Komise v návaznosti na probíhající revize směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti⁽³⁵⁾ další úpravy v rámci nadcházející revize evropských standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti⁽³⁶⁾ v roce 2025. V neposlední řadě Komise v rámci přezkumu nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování⁽³⁷⁾ v případě potřeby objasní vztah mezi investicemi do obrany a rámcem EU pro udržitelnost, aby bylo dosaženo cíle obranné připravenosti.

Rozvoj dovedností a zajištění rámců zaměstnanosti přizpůsobených obranné připravenosti

Odstranění nedostatků ve schopnostech a zvýšení obranné výroby závisí na dostupnosti specializovaných dovedností a inovativních talentů v obranném průmyslu, včetně účastníků dodavatelského řetězce od malých a středních podniků až po hlavní dodavatele. Přestože evropský obranný průmysl disponuje kvalifikovanými a specializovanými zaměstnanci, bude vyžadovat rozsáhlé rozšíření výrobních kapacit, aby přilákal, vyškolil, zaměstnal a udržel si více talentovaných pracovníků, od techniků po inženýry a specializované odborníky, a prohluboval jejich dovednosti a měnil jejich kvalifikaci. Nezbytným předpokladem je v tomto ohledu zvyšování podílu absolventů oborů STEM. Prohlubování dovedností a změnu kvalifikace pracovní síly na podporu obranného průmyslu usnadní unie dovedností⁽³⁸⁾, včetně jejího podpůrného Strategického plánu vzdělávání v oborech STEM, mimo jiné posílením Paktu pro dovednosti ⁽³⁹⁾ a přezkoumáním a zavedením cílených akademií dovedností a podporou center excelence odborného vzdělávání. Komise bude v souladu se Strategií pro evropský obranný průmysl⁽⁴⁰⁾ podporovat další centra excelence odborného vzdělávání pro obranný průmysl, jakož i mobilitu pracovní síly a podporovat vzdělávání v oblasti obrany, zejména prostřednictvím možností, které poskytují programy pro evropský obranný průmysl a program Erasmus+.

⁽³⁵⁾ COM(2025) 81 final.

⁽³⁶⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2772 ze dne 31. července 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti: C/2023/5303: Úř. věst. L, 2023/2772, 22.12.2023.

⁽³⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb: PE/87/2019/REV/1: Úř. věst. L 317, 9.12.2019, s. 1–16.

⁽³⁸⁾ Sdělení Komise o unii dovedností: COM/2025/90 final ze dne 5. března 2025.

⁽³⁹⁾ Sdělení Komise o Evropské agendě dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost: COM/2020/274 final ze dne 1. července 2020.

⁽⁴⁰⁾ Společné sdělení o nové Strategii pro evropský obranný průmysl: dosahování připravenosti EU prostřednictvím pohotového a odolného evropského obranného průmyslu: JOIN/2024/10 final ze dne 5. března 2024.

Zajištění vysokých standardů v oblasti zdraví, bezpečnosti a pracovních práv vojenských sil a pracovníků obranného průmyslu je zásadní pro dosažení cíle obranné připravenosti Evropy v plném rozsahu a pro přilákání a udržení kvalifikovaného personálu. Vojenský personál a pracovníci v průmyslu plní v době, kdy na našich hranicích zuří válka, ale také při budování dlouhodobého evropského míru, zásadní úkoly. Základním kamenem *acquis* Unie v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí je směrnice o pracovní době⁽⁴¹⁾, která zajišťuje zdraví a bezpečnost pracovníků prostřednictvím minimálních standardů pro pracovní dobu a dobu odpočinku. Aby se v současné geopolitické situaci stala intenzivní aktivita v oblasti obrany realitou a aby se do roku 2030 zvýšila průmyslová výroba, je třeba při uplatňování ustanovení směrnice věnovat pečlivou pozornost cíli obranné připravenosti. Pokud jde o průmyslovou výrobu a poskytování souvisejících služeb v odvětví obrany, Komise objasňuje, že odchylky stanovené ve směrnici⁽⁴²⁾ lze využít v případech, kdy dochází k nárůstu činnosti, a to i v případě obranné připravenosti, a vyzývá členské státy k tomu, aby zajistily právní jasnost a právní jistotu, pokud jde o jejich uplatňování. Pokud jde o ozbrojené síly, Soudní dvůr potvrdil, že lze upustit od použití směrnice v souvislosti s některými specifickými činnostmi, včetně aktivního nasazení. Při zachování stávající flexibility bude Komise spolupracovat s členskými státy a sociálními partnery na uplatňování směrnice na vojenský personál v ozbrojených silách a mimo jiné i na tom, zda je vhodné změnit směrnici tak, aby se rozšířily stávající výjimky.

Závěr

Do Evropy se vrátil ozbrojený konflikt a v našem okolí rostou geostrategické a hybridní hrozby. V tomto desetiletí vznikne nový mezinárodní řád. Pokud se nechceme jen smířit s důsledky, které to pro Evropu a svět bude mít, musíme tento nový řád utvářet. Nyní nastal čas posílit obrannou připravenost Evropy, která je oslabena desítkami let nedostatečných investic do obranných schopností, významnými nedostatky ve schopnostech a nadměrnou byrokracií, kterou musí členské státy urychleně řešit.

Masivní zvýšení výdajů na evropskou obranu, které bylo oznámeno v plánu ReArm Europe, doprovázené zvláštním finančním nástrojem na podporu investic členských států do obrany, vyžaduje revizi stávajících právních předpisů EU, aby byly pružnější a přilákaly větší investice do obrany. Jednodušší, rychlejší a pružnější. Na základě výsledků rozsáhlých veřejných konzultací, jakož i strategických a prováděcích dialogů vedených s průmyslem a členskými státy tento souhrnný balíček v oblasti obranné připravenosti navrhuje, aby byla v legislativním rámci Unie provedena změna způsobu myšlení směrem k obranné připravenosti a čínorodosti: odstranit regulační překážky, zjednodušit a harmonizovat pravidla a postupy, které jsou specifické pro obranné odvětví, jakož i předpisy Unie, které mají dopad na obranný průmysl a které nejsou pro obranné odvětví specifické. Řeší výzvy pro obranný průmysl, které brání evropské technologické a průmyslové základně obrany co nejrychleji reagovat na současné zvýšené potřeby Unie, zejména s ohledem na zvýšené globální napětí a útočnou válku na Ukrajině.

Historie neodpouští ani otálení, ani pozdní reakci. Naším posláním je zajistit Evropě nezávislost. Tento souhrnný balíček v oblasti obranné připravenosti je důležitým krokem k budování nezávislé Evropy, která podporuje politiku *Pax Europaea* a posiluje schopnost Evropy chránit mír a bezpečnost, aby naše budoucnost byla prosta nátlaku a agrese a aby další generace mohly žít evropský sen, za který naši zakladatelé tak tvrdě bojovali, v míru

⁽⁴¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby: Úř. věst. L 299, 18.11.2003, s. 9–19.

⁽⁴²⁾ Zejména články 17 a 18 směrnice 2003/88/ES.

a prosperitě, a aby se zabránilo válce a následným obrovským ztrátám na lidských životech a škodám na životním prostředí.